

M. Fernand Etgen, Président | Mir kënnen elo zum Vott kommen iwwert de Projet de loi 8057. Den Text steet am Document parlementaire 8057⁸.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8057 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt un. Da maache mer elo de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi 8057 ass mat 57 Jo-Stëmme géint 2 Nee-Stëmmen bei kenger Abstention ugeholl.

Résultat définitif après redressement : le projet de loi 8057 est adopté par 58 voix pour et 2 voix contre.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Mme Elisabeth Margue, M. Georges Mischo (par M. Laurent Mosar), Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusti Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. André Bauler) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen.

Ont voté non : Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

6. 8055 – Projet de loi portant :

1° modification de :

a) la loi modifiée du 5 avril 1993 relative au secteur financier ;

b) la loi modifiée du 5 août 2005 sur les contrats de garantie financière ;

c) la loi modifiée du 30 mai 2018 relative aux marchés d'instruments financiers ;

2° mise en œuvre du règlement (UE) 2022/858 du Parlement européen et du Conseil du 30 mai 2022 sur un régime pilote pour les infrastructures de marché reposant sur la technologie des registres distribués, et modifiant les règlements (UE) n° 600/2014 et (UE) n° 909/2014 et la directive 2014/65/UE

Den nächste Punkt vum eisem Ordre du jour ass de Projet de loi 8055 iwwert d'Ëmsetzung vum engem EU-Reglement am Finanzsektor. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. An d'Wuert huet elo de Rapporteur vum dësem Projet de loi, den honorabelen Här André Bauler. Här Bauler, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission des Finances et du Budget

M. André Bauler (DP), rapporteur | Merci, Här Präsident. Léif alleguer, an de leschte Jore gouf et eng

Hellewull un technologeschen Neierungen an digitalen Entwécklungen, besonnesch eeben och am Finanzberäich. Och Finanzinstrumenter baséiere sech also zouhuelend op nei Technologien.

Eng dovunner, déi ëmmer nees an den Niegkeeten ass, also eis all och dierft dann e Begrëff sinn, ass d'Technologie vun de „verdeelte Regëster“, op Franséisch „la technologie des registres distribués“, op Englesch „distributed ledger technology“, dowéinst déi generell Ofkierzung DLT.

Dës erlaabt et, kuerz gesot, fir Informatiounen iwwer betreffend Transaktiounen opgedeele a synchroniséiert op verschiddene Plazen ze späicheren. Et gëtt also, an dat ass hei de sprangende Punkt, keng zentral Datebank. D'Informatiounen ginn dezentraliséiert gespäichert. D'Informatiounen si méi oder manner ëffentlech zougänglech. Kryptoaktiva sinn eng vun den Haaptwendungen vum der DLT-Technologie am Finanzberäich. Esou ass d'Blockchain, op där de Bitcoin baséiert, zum Beispill eng Zort vum DLT-Technologie. Dës Definitioun ginn ech just als Erklärung. De Gesetzesprojet ass gréisstendeels technologieneutral verfaasst, fir eeben der Innovatioun net am Wee ze stoen.

Mam Gesetzesprojet, deen ech Iech also hei elo virstellen, gëtt op der enger Säit en europäesch Reglement vum 30. Mee 2022 iwwert DLT-Technologien zu Lëtzebuerg ëmgesat. Dat Reglement ass d'Resultat vun den Ustrengungen, déi um Niveau, um Plang vum der Europäescher Unioun ënnerholl ginn, fir technologeschen Neierungen ze begleeten an ze förderen, andeems en zolitte Kader geschaaft gëtt.

Konkreet gëtt duerch dat Reglement e Pilotregime agefouert, deen et de jeeeweilegen nationalen Autoritéiten erlaabt, fir zäitweilg DLT-Marchésinfrastruktur vu gewëssene Verflüchtungen par rapport zu den traditionelle Marchésinfrastrukturen ze befreien. Et geet also hei drëms, Operatiounen mat Finanzinstrumenter ze erlaben, déi op der DLT-Technologie fundéieren, baséieren, also eng Zort vu Kryptoaktiva sinn, ouni awer d'Ufuerderungen a Garantië vum der traditioneller Marchésinfrastruktur ze ënnerhielegen.

(M. Mars Di Bartolomeo prend la présidence.)

Fir dat ze maachen, gouf d'Definitioun an enger fréierer Direktiv zu de Finanzinstrumentmarché vum 15. Mee 2014 ugepasst. Dowéinst mussen och zwee Lëtzeburger Gesetzer ugepasst ginn. D'Lëscht vu Finanzinstrumenter gëtt also hei erweidert, fir d'Finanzproduiten, déi, wéi gesot, op der DLT-Technologie berouen, mat anzuschléissen. Esou gëtt de Prinzip vum der technologescher Neutralitéit respektéiert an d'juristesch Sécherheet gëtt gestärkt.

Doriwwer eraus gesäit dëse Gesetzesprojet och eng Ännerung vum Gesetz vum 5. August 2005 zu de Finanzgarantiekontrakter vir. D'Méiglechkeet, fir an deem Beräich op d'DLT-Technologie zrëckzegräifen, gëtt heimadder ausdrécklech am Lëtzeburger Recht unerkannt. Hei si mer also kohärent zu der Logik vum de sougenannte Blockchain-I- a Blockchain-II-Gesetzer. Esou vill also zu de groussen Linne vum dësem Gesetzesprojet. Fir d'Detailer verweisen ech op mäi schrëftleche Rapport.

D'Finanz- a Budgetkommissioun krut zwee Avisen eran, ee vum Staatsrot an ee vum der Handelskummer.

A sengem Avis schwätzt de Staatsrot vum enger virsiichteger Approche, déi d'Auteure vum Text am Artikel 2 vum Projet geholl hunn, wat déi punktuell Präzisioun am Gesetz zu de Finanzgarantiekontrakter betrëfft. Hei ginn nach Entwécklungen um europäesche Plang ofgewart. Doriwwer eraus gëtt de

Staatsrot awer ze bedenken, dass dee ganzen DLT-Beräich méi reglementéiert sollt ginn an net eenzel Aspekter dovunner. De Staatsrot huet soss weider keng Remarque gemaach.

D'Chambre de Commerce begréisst hirersäits de Gesetzesprojet an hirem Avis. D'Digitaliséierung an déi nei Technologie si fir si aus hirer Siicht eng Opportunitéit, eng Chance fir Lëtzebuerg. Eng appropriéiert, eng passend Legislatioun an deem Beräich dréit zu der Kompetitivitéit vum eise Land an domadder och vun eiser Finanzplaz bäi. D'Chambre de Commerce huet just eng konkreet Remark gemaach, an zwar, dass den Uwendungsberäich vum europäeschen DLT-Pilotregime, wéi en duerch d'Artikelen 1 an 3 vum Gesetzesprojet festgeluecht gëtt, sollt erweidert ginn. Et sollt ee sech hei net op Finanzinstrumenter begrenzen, déi iwwert d'DLT-Technologie erausginn, dat heescht, déi direkt op der Blockchain emettéiert ginn, mee och déi viséieren, déi dank dëser Technologie just representéiert ginn.

Als Rapporteur ginn ech awer ze bedenken, dass dëse Gesetzesprojet sech un den europäeschen Text muss halen. Fir Detailer verweisen ech op déi respektiv Avisen.

Ech soen dann och op dëser Plaz der Madamm Finanzministesch an hire kompetente Beamten, virun allem deem Beamten, deen hei zoustänneg war fir dëse Projet, en häerzleche Merci fir all déi Erklärungen, gradewéi dem Pitt Sietzen aus eiser Fraktioun. Merci fir déi gutt Zesummenaarbecht bei dësem Projet.

Da géif ech och säitens menger Fraktioun, der DP-Fraktioun, den Accord zu dësem Text, zu dësem Gesetzesprojet ginn. Merci fir Är Opmierksamkeet.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Merci och dem Här Rapporteur.

Den éischten ageschriwwene Riedner ass den Här Mosar.

Discussion générale

M. Laurent Mosar (CSV) | Merci, Här Präsident. Merci eise exzellente Président-rapporteur, dee mat senger gewinnter grousser Kompetenz eis déi wichtegst Elementer aus deem Projet de loi do virgedroen huet. En huet haaptsächlech och ënnerstrach, dass et hei ëm déi Kryptoassets geet. Mir hunn e puermol och schon an der zoustänneger Kommissioun doriwwer geschwat. Dat ass eng Tendenz, déi sech och ëmmer méi an der Finanzwelt a bei de Banken duerchsetzt. Duerfir ass et wichteg, dass natierlech fir d'éischt um Niveau vum der Europäescher Unioun hei legiferéiert gëtt an dann mir och hei als Lëtzebuerg natierlech déi europäesch Reegelen esou schnell wéi méiglech bei eis ëmsetzen.

Dat geschitt mat dësem Gesetz. Dat ass also eng gutt Saach. An duerfir wäerte mir och eisen Accord dozou bréngen.

Une voix | Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Merci. Dann, jo, hat ech hei nach den Här Bauler stoen. Dat huet sech eriwweert, mengen ech.

M. André Bauler (DP), rapporteur | Här Präsident, merci, dass Der u mech denkt. Mee ech denken, ech hätt mech genuch erkläert.

(Hilarité)

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Ech mengen och. Dir hat schon den Accord vum der Fraktioun bruecht. Dann den Här Dan Biancalana.

M. Dan Biancalana (LSAP) | Merci, Här Präsident. Ech wëilt dem Rapporteur Merci soe fir säin exzellente

mëndlechen a schréftleche Rapport a ginn heimadder den Accord vun der LSAP-Fraktioun.

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Merci. Dann d'Madamm Josée Lorsché.

Mme Josée Lorsché (déi gréng) | Villmools merci, Här President. Mir schléissen eis de Mercien un a ginn och den Accord vun der grénger Fraktioun.

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Merci. Da ginn ech dovun aus, dass et den Här Kartheiser ass?

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Jo, Här President. Och vun eiser Säit aus just de Merci un den Här Bauler. Ech mengen, hien huet wierklech alles gesot, a mir wäerten dat matstëmmen.

Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci. An als leschten den Här Sven Clement.

M. Sven Clement (Piraten) | Merci, Här President. Och merci un de Rapporteur André Bauler, deen dat heite wéi gewinnt ganz edukativ gemaach huet, soudatt, mengen ech, elo jiddweree weess, wéi en Distributed Ledger an alle méiglechen Amtssproochen vu Lëtzebuerg heescht.

M. André Bauler (DP), rapporteur | Virun allem op Lëtzebuergesch.

M. Sven Clement (Piraten) | Virun allem och op Lëtzebuergesch, als „Verdeelt-Regëster-Technologie“, wann ech Iech gutt nogelauschert hunn. Ech hu virdru mat der Finanzministesch kuerz driwwer geschwat. Et gëtt op Facebook am Moment esou e Video, wou et drëm geet: „Erklär DLT verschiddeenen Alterstranchen.“

(Hilarité)

Eemol fir kleng Kanner, eemol fir méi eeler Kanner, eemol fir Jugendlecher, eemol fir Erwuessener an eemol fir Pensionnairen. An allkéiers, wann dann ee gefrot gëtt ...

Une voix | Pensionnéen.

M. Sven Clement (Piraten) | Pensionnéen. Jiddwereen, dee gefrot gëtt, fir dat dann deene Leit, déi net méi am aktive Berufsliewe stinn, ze erklären, jiddweree seet do riicht duerch: „Impossible! Onméiglech!“ Dat ass net ze erklären. An ech mengen, dat ass e bëssen dat: Fir vill Leit ass DLT e bëssen esou Zauberei. Et weess keen esou wierklech, wat et ass. Dobäi ass et eng ganz banal Technologie, déi derfir suergt, datt mer eeben Datebanken net méi op engem Computer, mee op verschidde Computeren hunn an dat redundant ass, soudatt, wann een ausfällt, déi aner kënnen weider iwwerhuelen, eppes, wat grad an Zäite vu Cyberattacke ganz sënnavoll ka sinn.

Dat heiten ass, wéi den Här Bauler dat richteg sot, eng Transpositioun an eng Upassung un europäescht Recht. An deementspriedend gi mir Piraten eisen Accord an ech hoffen, e bëssen zur Opklärung vun deem ganze Problem bäigedroen ze hunn.

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Merci. Domat ass den allgemengen Debat ofgeschloss. An d'Wuert huet d'Madamm Finanzministesch Yuriko „Bakes“.

(Hilarité)

Yuriko, sorry!

(M. Fernand Etgen reprend la présidence.)

Prise de position du Gouvernement

Mme Yuriko Backes, Ministre des Finances | Här President, Dir Dammen an Dir Hären, effektiv ass op Facebook „How to explain DLT to your grandma“, dat

kann een effektiv kucken. An d'Äntwert ass: „Impossible!“

Vu mir aus wëll ech dann och dem Här Bauler e grouse Merci soe fir säi schréftlechen a säi mëndleche Rapport. Hien huet eeben erkläert, an dofir kann ech mech och ganz kuerz halen, datt et hei éischtsens ëm d'Emsetze vun engem EU-Reglement geet, e „pilote project“, deen der Marchésinfrastruktur den Handel mat Finanzinstrumenter, déi op der DLT, der Distributed Ledger Technology, baséieren, an d'Ofwécklung vun Transaktiounen mat DLT-Finanzinstrumenter da méi einfach erméiglecht, éischtsens. An zweetens, mir preziséieren dann am Gesetz vum 5. August 2005 zu de Finanzgarantiekontrakter eeben, dass d'DLT-Technologien och an deem Kader explizit ënner Lëtzebuergeschem Gesetz benotzt dierfe ginn.

Dat stäerkt also déi juristesche Sécherheet. Ech mengen, fir eng sophistiquéiert Finanzplaz ass et wichteg, den Trend zu enger méi genereller Uwendung vun innovativen Technologien net nëmmen ze begleeten, mee dat och proaktiv matzeféieren.

Dofir soen ech Iech allegueren heibannen e ganz grouse Merci fir déi, mengen ech, eestëmmeg Zoustëmmung zu deemem Projet. Villmools merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci der Madamm Finanzministesch Yuriko Backes. D'Diskussioun ass elo ofgeschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8055. Den Text steet am Document parlementaire 8055³.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8055 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Mir maachen elo de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi 8055 ass mat 58 Jo-Stëmmen géint 2 Nee-Stëmmen ugehooll.

Ont voté oui : Mmes Diane Aehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par M. Laurent Mosar), MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Mme Elisabeth Margue, M. Georges Mischo (par Mme Octavie Modert), Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler (par M. Léon Gloden) et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusti Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Gusti Graas) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen.

Ont voté non : Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

7. Question élargie n° 184 de Mme Martine Hansen au sujet du robot conversationnel ChatGPT

Mir kommen elo zur erweiderter Fro Nummer 184 vun der Madamm Martine Hansen iwwert den ChatGPT. Madamm Hansen, Dir hutt d'Wuert.

Mme Martine Hansen (CSV) | Villmools merci, Här President. Déi kënschtlech Intelligenz, speziell ChatGPT, deen zanter November gratis zougängeg ass, huet a leschter Zäit fir vill Diskussiounen gesuergt. ChatGPT ass eeben e sougenannten „chatbot“. Hie ka Gespräicher féieren, Froe beäntweren, andeems en op digital Datebanken zrëckgräift. E kann Inhalter reproduzéieren, zesummeffaassen, analyséieren, programméieren an esou weider.

D'Fro, déi sech fir eis stellt, ass: Wéi setzen ech kënschtlech Intelligenz sënnavoll am Unterrecht an? Ech hat déi Fro och un déi kënschtlech Intelligenz gestallt. Ech hat dräi Säiten Äntwerte kritt. Wéi gesot, wéi kann ee se setzen?

An engem „Spiegel“-Artikel „Renaissance des Mündlichen“ vum 4. Februar 2023 gëtt den ChatGPT mat engem E-Bike fir d'Gehier verglach. A si soen, et ass genausou wéi beim E-Bike, et kënn een zwar séier a vläicht och méi wäit, mee et muss een awer fir d'éischt emol eng Kéier d'Vëlofuere léieren. A genausou ass et mat der kënschtlecher Intelligenz. Virkenntnisser souwuel beim Schüler, beim Student wéi och beim Enseignant sinn erfuerdert.

Wat fir eis als CSV kloer ass, dat ass éischtsens: Mir sollen a kënnen kënschtlech Intelligenz an der Schoul net einfach verbidden. D'Technik ass do a si wäert och net verschwannen. Dat ass bal esou wéi den Taschenrechner, ech mengen, deen ass 1967 ageféiert ginn, Google oder allgemeng d'Internet-Sichmaschinne waren och an de 60er-Jore (veuillez lire: waren an den 90er-Jore). Well soss ass d'Schoul definitiv net méi gläwderdeg.

Den Här Jonas Meir, Lecteur op der Sorbonne, hält och Follgendes fest: „Il ne faut pas prendre ChatGPT comme une menace, mais comme une opportunité.“ Op där anerer Säit muss awer jiddwerengem kloer sinn, datt et sech hei ëm een Automatiséierungstool handelt an net ëm eng richteg Intelligenz.

Am „Handelsblatt“ vum 8. Februar 2023 stoung: „KI kann alles berechnen, erfüllen kann sie nichts. Sie hat für alles eine Antwort und für nichts ein Gespür. Aber das macht den Unterschied.“ A genau duerfir, an dat ass mäin zweete Punkt, soen ech: Kreativitéit, kritescht Denken, kritesch Reflexioun, Kommunikatioun, léieren ze léieren, Teamfäegkeet, Verantwortungsbewusstsein, dat si wichteg Kompetenzen, déi des Toolen net kënnen. Hei ass de Mënsch am Virdeel. A genau des Kompetenze ginn och am spéidere Liewen, am Beruff, gefuerdert a genau des Kompetenze mussen mer an der Schoul vill méi féerden, ...

Une voix | Très bien!

Mme Martine Hansen (CSV) | ... well dat technologesch Wëssen, dat ännert esou séier, an duerfir muss och an der Schoul endlech ëmgeduecht ginn. Et gëtt nach vill ze vill mat der sougenannter „Triich-termethode“ geléiert, wou mer probéieren, alles an de Kapp ze stiechen, anzetriichten an dann erëm eng Kéier ofzefroen. A meeschtens ass et kuerz duerno fort.